

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 255. szám.

Csütörtök, november 8.

A jó szomszéd.

— november 8.

Furcsa kis indítványról diskurálnak mostanában a szomszédban. Schönerer és társai az osztrák birodalmi parlamentben olyan indítványt tettek, amely gyöngéden szólva: értelmetlenségre mutat. Fel akarják hivatni az osztrák császárt, hogy a régi római császári jelvényeket, amelyek Ausztriában őriztetnek, küldje át a német császárnak. Ilyen indítvány csak ott keletkezhetik, ahol a fejevesztett állapot a parlamenti körök agyát megzavarja. Nem arról van szó, hogy a klenódiumpok kit illetnek meg, — mivel azok jelenleg mint avult tárgyak, amelyekkel közjogi vonatkozások immár nem csatlakoznak, a muzeumok ritkasági gyűjteményei közé tartoznak, — nem arról van szó, hogy ezekhez egyáltalában van-e joga valakinek, mert hisz a Franciaországban kialakult német császárság, a győzelem örömmámorában, görögtűz-világítás mellett állott be a világ országai közé, tehát új császárság előállítását jelenti, melynek születési éve 1871. Hanem arról van szó, hogy a mi osztrák szomszédaink akkor, amikor nálunk valami hallatlan ostobaságot produkálnak a szertehúzó elemek, megfenyegetnek minket, magyarokat, hogy jön a mumus, az abszolutizmus, a melynek fővezére a trónörökös.

Tudjuk nagyon jól, hogy a Goluchowski, Beck és Pitreich hármasszövetségében alakult a helyzetet a trónörökös, Dalmáciából, a hadgyakorlatról visszatérve, erősen megrendítette és törekedett a dinasztia és a monarchia érdekében más helyzetet teremteni; de tudjuk azt is, hogy az erősakaratu trónörökös nem öletszerűen lépett elő, hanem jól megfontolt és kellően megbírált állásfoglalása amott Ausztriában nem tetszhetik, mivel a régi agyarkodó

rendszer bolygatja meg és ebben nem nekünk, a monarchia innesső felének, hanem a tulsó félnek van oka aggodalmaskodni.

Mi, magyarok, régi idő óta várjuk már a trónról ama nyílt és őszinte kijelentést, hogy mivel sohasem tettünk a dinasztia ellen olyat, legalább ok nélkül nem tettünk, ami a monarchiára káros lett volna, sőt mivel a monarchiának veszélyes pillanatában mindig a magyar hűségre és vitézségre hivatkoztak s a magyar nemzetet egyenesen felhívták a trón védelmére: nyílt és őszinte kijelentését várjuk annak, hogy Magyarország a magyar nemzeté és nem osztrák tartomány.

Mi nem tartunk az önkényuralomtól, mert tudjuk, hogy minő az, elégszer volt részünk benne, de azt is tudjuk, hogy a megkísérlett abszolutizmus sohasem tartott soká és rendesen katasztrófához vezetett. Osztrák szomszédaink akkor veszik fel az ilyen híreszteléseket, amikor a magyar nemzet örömmámorban uszik nagyjai multjának dicsőítésénél. Osztrák szomszédaink, kikhez őszinte barátsággal csatlakoztunk, kiktől inkább támogatást, mint támadást várhattunk, ne juttassák eszébe a magyar nemzetnek, hogy jövője a keleti és nem a nyugati népek rokonszenvében él.

A magyar iparért.

Mérmőkök átirata a városokhoz.

— november 8.

A magánméraőkök országos szövetsége minden tekintetben megszívlelendő hazafias szellemű átiratot intézett a magyarországi városokhoz. Az átiratban kéri a várost, hogy a városi építkezéseknél szigorúan őrködjék a felett, hogy a megtervezési szándékkal magyar köntösbe bujt idegen vállalkozók megbízásához ne juthassanak és hogy a munkálatokat csakis oly cégek és vállalatok kapják meg, melyeknek tulajdonosai és munkásai magyar állampolgárok.

Ez a felhívás természetesen nemcsak a városi hatóságot, hanem a magánosokat is érinti, akik szintén magukévá tehetik a mérmőkök hazafias szellemű felhívását, melynek célja, hogy az építőipar felvirágoztassék és ezáltal a tömeges kivándorlásnak gát vettessék.

A mérmőkök átirata a következő:

A legutóbbi áldatlan és meddő évek alatt annyi válságot szenvedett hazai építő ipar, — melynek munkásai a teljes tüzetlenség folytán tömeges kivándorlásra kényszerítettek, — a tulipán jegyében született nemzeti kormány működésétől méltán remélhetne szebb jövőjének be-
köszöntését.

De alighogy közgazdasági viszonyaink javulásának előjelei mutatkozn látszottak, a bennünket mindenkor csak zsákmány alanynak tekintő osztrák szomszédaink a kedvező konjunkturákat saját előnyeikre leendő kihasználása céljából olyan alattomos támadásokat intéztek és intéznek önállóan fejlődött építőiparunk ellen, melyek teljesen el is pusztíthatják, ha idejében és kellő erőlylyel nem védekezünk ellene.

Szövetségünk, mint a hazai építőipar hivatott öre, csak hazafias kötelességét teljesítette, midőn e fenyegető veszély sürgős elhárítására hívta fel a nemzeti kormány figyelmét.

A kormány összes tagjához intézett vonatkozó előterjesztésünk másolatát szives tudomásulvétel végett azon hazafias kérelemmel van szerencsénk átszámaztatni, hogy Nagyságod vezetése alatti városi építkezéseknél méltóztassék szigoruan őrködni a fölött, hogy megtervezési szándékkal magyar köntösbe bujt osztrák vállalkozók megbízásához ne juthassanak és hogy a kiviteli munkálatokkal csakis olyan cégek és vállalatok bízasanak meg, amelyeknek cégtulajdonosai magyar állampolgárok, illetve amelyeknek vezetői, műszaki személyzete, munkás állománya, szervezete, berendezése és szelleme minden ízében tiszta magyar.

Kétségek felmerülése esetén eziránti megkeresésre készséggel szolgálunk megbízható felvilágosítókkal.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A hatodik parancsolat.

Kruschin orvos kis, üres várótermébe belépett az édesanyja. A templomból jött, ahol misét olvastatott. Kifáradva, átfázva, egy kis székbe roskadt és gondolatokba mélyedve ült ott, míg menyé be nem nyitott. A fiatal, szőke asszony, csendes, szelíd arcával, mely lelkifájdalmat és küzdelmet árult el, az öreg asszony mellé lépett és szólt:

— Jöjjön, mama, nálam melegebb van, mint itt. A templomban volt?
— Igen, gyermekem, könyörögtem az ő lelkéért és mindnyájunknak kegyelemért.
— György nem tartott rendelő-órát?
— Nem.
— Bezárkózott?
— Igen . . . Egy hölgy volt itt, aki beszélni akart velem — de nem bocsátottam be.
— Oh, talán súlyos beteg volt?
— Lehet, nem ismertem. Nem mertem bejelenteni; tudja, hogy megtiltotta, hogy ezen a napon bárkit is bebocsássunk.
— Igen, tudom. Egyedül voltam a templomban. Csak egy feketébe öltözött fiatal hölgy volt

még ott. Talán ő is valakinek lelkiúdvéért imádkozott. Meglátszott rajta, hogy már sok csapás érte. Mozdulatlannul állott, nem vetett keresztet, csak maga elé meredt . . . Két ismeretlen ember egyedül, egy grengén megvilágított templomban valami rokonszenvet érez . . . A bánat vezeti az embereket a templomba és ott egyenlővé teszi őket . . . Ha a templom falai beszélni tudnának, sok bajról és szenvedésről regélhetnének!

A fiatal asszony felállott és az ablak mellé lépett. Ebben a pillanatban egy fiatal, fekete ruhás nő látott a ház felé közeledni.

— Látja, mama, itt van ismét.
Az öreg asszony felkelt és kinézett.
— Ez ugyanaz a hölgy, aki a templomban volt. Nézd csak halvány arcát. Belépett a házba . . . Pár perc múlva kinyitott az ajtó és a fiatal leány a küszöbön állott.
— Még egyszer kérem, jelentsen be az orvosnak, beszélnem kell vele.
— Van még más orvos a városban, nem próbálná meg másutt?!

— Nem lehet. Kruschin doktorral kell beszélnem.
— Megpróbálom, de nem hiszem, hogy férjem ma fogadna valakit, — szólt a fiatal asszony vonakodva és elhagyta a szobát.

— Üljön le, — szólt az öreg asszony — ma reggel a templomban láttam.
— Igen, ön misét olvastatott.
— Minden évben ezen a napon megteszem.
— Rokona ön Kruschin doktornak?
— Az anyja vagyok.
— Az ön családjában ma bizonyára emléknap van.

— Igen, borzalmas emléknap ez a mai számunkra, szólt az öreg halkan.

— És mégis csak egyedül volt a templomban?

— Csak én hiszek; a többiek itthon is gondolhattak arra a rettenetes dologra, ami évekkel ezelőtt a mai napon történt.

— Hiszi, hogy Isten megbocsáthat? — kérdezte a fiatal leány.

— Bizonyára, — szólt Kruschin asszony meggyőződéssel — ahol Ő van, nincs halál és nincs gyöngesség, tehát boszuálló sincs.

— A boszut gyöngességnek tartja?

— Igen, lelki gyöngességnek.

— Arra is tekintettel kell lenni, milyen a boszu, — vélte a fiatal leány.

— Enyém a boszu, mondja az irás, — felelt az öreg emelt hangon, majd az ajtóra figyelt.

ÚJDONSÁGOK ÉRKEZTEK

női konfektioiban, ugymint: kabátok, zakók, gallérok és szörmeárúk, uri és fiu konfektioiban: öltönyök, felöltők, téli kabátok, rövid gazdasz kabátok, utazó és városi bundák stb.

Jutányos és pontos kiszolgálás.

Jutányos és pontos kiszolgálás.

KOVÁCS GEDEON NAGYBECSKERÉKEN.

HIREK

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/3 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/4-től 1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap délután 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapon délután 2 órától este 10 óráig.

November 10. Kórházi biz. ülés.
November 10. Központi választmány ülése.
November 12. Közig. biz. ülés.
November 13. Megyei állandó választmány ülése.
November 14. Rendkívüli megyei közgyűlés.

— **Gyászmlse Ottó főhercegért.** Az elhunyt Ottó főhercegért ma délelőtt 10 órakor gyászmlse volt, amelyet Magyar Pál pápai kamarás-plébános végzett. A gyászmlsén megjelentek Jankó Ágoston alispán vezetésével a polgári és katonai hatóságok és a testületek fejei, azonkívül nagyszámu közönség. Előzőleg fél 9 órakor is volt gyászmlse, amelyen a tanuló ifjuság vett részt.

Az izraelita templomban reggel 8 órakor volt ünnepélyes gyászmlsésztület, amelyen dr. Klein Mór főrabbi mondott megható imát.

— **Kinevezés.** A király a m. kir. belügyminiszter előterjesztésére Jekelfalussy Zoltán pénzügyminiszteri titkárt, torontáivármegyei földbirtokost, a belügyminiszteriumhoz miniszteri osztálytanácsossá kinevezte.

— **A braganza herceg Torontában.** Harnoncourt Felix gróf écskai uradalmán most tíz napig tartó nagy vadászatok lesznek, amelyek főleg rókára és fécánra fognak vadászni. A vadászatot részt vesz Ferenc József braganza herceg, Lichtenstein Henrik herceg, a maltai rend főnöke, Lichtenstein Ferenc herceg volt párizsi nagykövete, Khevenhüller Antal gróf, Metternich Adolf herceg, Wickenburg Eduárd gróf, az ismert Afrika utazó, Vonwiller Eduárd, az ismert sportsman és léghajós, Ferenc Ferdinánd főherceg, aki szintén eljött volna, a családi gyász miatt lemondott a vadászatról. A nagyuri vendégsereg ma este 10 órakor érkezik meg s a herceget és kíséretét Harnoncourt Felix gróf és Daniel Ferenc nyug. főbíró fogadja.

— **Rendjelviselési engedély.** A király megengedte, hogy Perics Lázár tomasováci községi tanító a montenegrói aranyérmét a „szorgalomért” elfogadhassa és viselhesse.

— **Szent Demeter napja.** A gör. kel. egyház hívei ma ünnepelték szent Demeter napját, mely alkalomból úgy a belvárosi, mint a váraljai szerb templomban ünnepélyes istentiszteletek voltak. Számos magánházaiban is megünnepelték

a mai napot, mert szent Demeter sok családnak a védőpatronusa.

— **Esküvők.** Alexich Bogolyub megyei allelvtáros ma vezette oltárhoz Zavisits Natália kisasszonyt, Zavisits János polgártársnak bájos és nagyműveltségű leányát. Az esketésnél Popovits Péci Szilárd és Mucsalov Iván földbirtokosok működtek közre tanúkként.

Lusztig József Ujvidékről november hó 11-én délelőtt 9 és fél órakor tartja esküvőjét a nagybecskerei izr. templomban Strasser Jakab nagybecskerei kereskedő bájos leányával, Cerlinnel.

— **Kérelem Torontáivármegye községi és körjegyző karához.** Folyó évi október hó 10-én megküldött előfizetési felhívásra a megyei jegyzői kar által létesítendő „Magyar Politika” című napilapra az évi 28 korona előfizetési díjak csak szórványosan érkeznek be, pedig a központ által adott határidő folyó hó 15-én már lejárt. Saját érdekünkben újból felkérem tisztelt kerárisaimat, hogy a „Magyar Politika” egy évi előfizetési díját lehetőleg november hó 12-ig hozzám elküldeni sziveskedjenek. Kelt Grabácson, 1906 évi november hó 6. Vihely Géza, egyleti elnök.

— **Plébános-képesítő vizsga.** Mint Temesvárról jelentik, Kun László dr. kanonok elnökelete alatt tegnapi délután a püspöki aulában a plébános-képesítő vizsga. A vizsgára ketten jelentkeztek: Schmiéd Ferenc lovriai és Wilkómm Ádám nagyörszi plébános-helyettesek. Mindketten kitűnő eredményvel képesítették.

— **Halálozás.** Öszinte részvétellel vesszük a hírt, hogy Kovách Péter, Torontáivármegye nyug. főpénztári ellenőre ma reggel 6 órakor életének 84-ik évében elhunyt. A megboldogult, kit városzerte „Péter bácsi”-nak hívtak, hosszú ideig állt a vármegye szolgálatában s úgy mint lelkiismeretes tisztviselő, valamint előzékeny modoránál fogva mindenütt közkedveltségnek örvendett. Az utóbbi éveket teljes visszavonultságban töltötte s magas kora dacára is igen jól bírta magát. Guszti fiának a nyáron bekövetkezett tragikus halála teljesen megtörte az agastyánt, azóta rohamosan gyöngült a szervezete, míg ma reggel jobblétre szenderült. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Öz. Kovách Péterné szül. Lucich Gizella fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy hön szeretett férje, illetve atyjuk, nagatyjuk és rokon Kovách Péter Torontáivármegye nyug. főpénzt. ellenőr folyó évi november hó 8-án reggeli 6 órakor életének 84-ik évében jobb létre szenderült. A drága halott földi maradványai f. évi november hó 9-ikén délután fél 4 órakor fognak a Váraljai-utca 17. sz. gyászházba, az ág. ev. hitvallás szerint, a családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Nagybecskerek, 1906 évi november hó 8-án. Béke lengjen porai felett! Öz. Kovách Péterné szül. Lucich Gizella, neje Kovách Lajos, Kovách Árpád, Kovách Berta, Farkas Sándorné szül. Kovách Irma, Kovách Jolánka,

Kovács Géza gyermekei, Kovách Lajosné szül. Lukse Fabry Gizella, Kovách Árpádné szül. Mayer Elia, Farkas Sándor, menyei és veje. Kovách Béla, Kovách Ilmus, Kovách Grbi, Kovách Palcsi, Kovách Andi, Kovách Gizike, unokái.

— **Bimbóhullás.** Zsiross Imre antalfalvai főszolgabíró és nejét súlyos csapás érte. Mint ugyanis igaz részvétellel vesszük a hírt, egyéves fiacskájuk, Imre tegnap délután Antalfalván meghalt. A mélyen megszorodott szülőket vigasztalja az ismerősök és jóbarátok öszinte részvéte. A kis lélek elköltözéséről a szülők a következő gyászjelentést adták ki:

Zsiross Imre és Vilma mélyen megtörve tudatják, hogy aranyos kis fiacskájukat, Imrikét életének 1-2-3 évében folyó hó 7-én délután fél 5 órakor a Mindenható Isten magához hívta az angyalok közé. A drága kis halottat Antalfalván folyó hó 9-én délelőtt 11 órakor, az ev. ref. vallás szertartása szerint helyezik örök nyugalomra. Antalfalva, 1906. évi november hó 7-én. Béke poraira.

— **A hírlapírás köréből.** Benedek Árpád az „Arad és Vidéke” főszerkesztője vasárnap bucsuzott el lapja olvasóitól és az aradi közönségtől. Benedeket a minisztertelek sajtótudósítónak nevezte ki és ezért távozott a lapról.

— **Nagybecskerek város egészsége.** Dr. Weiterschan József városi főorvos most terjesztette be a polgármesteri hivatalnak egészségügyi jelentését október haváról. A jelentésből a következő érdekesebb adatokat vettük ki: Nagybecskerek város területén október havában 79 születéssel szemben 65 haláleset áll. Ezek közül meghalt 7 éven alul 33, 7 éven fölül 32 ember. A halálokok következőképpen oszlanak meg: vesztületett gyengeség 2, görcsök 17, bélszéklet 6, roncsló toroklob 1, tüdőgyulladás 5, tüdőgümőkör 8, gutaütés 2, vizeletbetegség 2, elmszéklet 1, agyköri védkimertülés 10, egyéb természetes halálok 11. A jelentés szerint közegészségügyi viszonyaink október havában hanyatlásnak indultak, amennyiben a halálozások és születések közötti arány nem oly kedvező, mint az az előtti hónapokban volt s az általános megbetegedés is, különösen a gyermekek gyomor és bélszékletos bántalmai nagyobb számban léptek fel. A heveny ragályos betegségek szórványosan és könnyebb jelleggel mutatkoztak. Tüdővészben 8 ember halt meg. Trachomára a múlt hó folyamán 2775 embert vizsgáltak meg, ezek közül 7 beteg volt. Az országos betegápolási alap terehére 78 szegényorsorú betegét ápolták. Rendőrorvosilag 5 embert vizsgáltak meg s ezek közül hármat a kórházba utaltak. A városi menedékházban 18 férfi és 16 nő, összesen 34 városi szegény tartózkodott. A megyei „József” kórházban betegforgalma: felvettek 204, elbocsátottak 175 embert; meghalt összesen 8 és pedig 2 helybéli és 6 idegen. Heveny és idült ragályos betegségek lefolyása után 20 gőz és 6 formális fertőtlenítéssel egybekötött ház és lakószobát végeztek. Az élelmiszerek piacának, szikvizgyárak, mérszárszék megvizsgálása alkalmával észlelt rendellenességekről a városi főorvos jelentést tett az elsőfokú egészségügyi hatóságnak.

— Fiam lépteit hallom; Isten segítse őnt, kedvesem.

Fáradt léptekkel elhagyta a szobát. Kinyitott az ajtó és az orvos magas alakja jelent meg a szobában.

— Beszélni akar velem? — kérdezte az orvos.

— Eljöttem ma, Kruschin doktor, hogy őnt figyelmeztessem a mai napra. Kruschawin Olga vagyok.

Az orvos hátratartódott és rábámult a szép, fiatal leányra.

— Nagyon hasonlítok hozzá, ugyebár? — kérdezte a leány.

— Igen . . . nagyon . . .

— Mit gondol, mit akarok ma tíz év múlva öntől?

— Figyelmeztetni akar . . . vagy megölni . . .

— Eltalálta. Ne is kísérelje meg a szökést, nem használ, — szölt a leány és a zsebébe nyult.

— Maradok, — szölt az orvos nyugodtan — vegye elő a revolvert. Öljön meg, anélkül, hogy meghallgat, ha igazságosnak találja. Joga van vért kívánni véreért.

— Le akar fegyverezni szavaival — szölt a leány bizalmatlanul.

— Oh nem, már régóta vártam, tudtam, hogy el kell jönnie.

— Öreg édes anyja ma a templomban volt és misét olvasott az anyamért. Ön pedig elzárkózott az emberek elől. Ma tíz éve megölte az anyám. A törvényszék felmentette . . . E kis városban temetkezett el . . . Megnősült, boldog . . . Az évfordulón misét olvasnak a meggyilkoltért és ezzel minden ki van engesztelve . . .

— Őa pedig él és élni fog, noha egy embert megfosztott életétől . . .

Az orvos erősen a leány szemébe nézett és keserű vonás jelent meg a halvány arcán, mikor így szölt:

— Ha mindezt tudja, miért vonakodik megölni?

— Mert tudni akarom előbb, miért ölte meg anyámat. Tudakozódtam a városban, dicsérték, a szegények jótévedőjének neveztek . . . Azután láttam azt a csendes házat, láttam öreg anyját, — gyilkoshoz jöttem és békét találtam. Tudni akarom: hogy tudott ölni és azután oly boldogan és békésen élni?

— Nem hallott, vagy nem olvasott az ekkori eseményekről?

— Oh igen; megszereztem az ekkori lapokat. Olvastam az ügyész és a védő beszédét és azt is olvastam, hogy Ön macesul ballgatott . . . Miért hallgatott? Miért volt oly elnéző az ügyész? Miért mentették fel az esküdtek? Anyám volt talán a hibás?

Az orvos a leányra nézett, aki halványan, villámok szemekkel állott előtte és így szölt:

— Azt mondta, mielőtt megöl, meg akar hallgatni . . . Csak Önt ismerem el bírámul, csak Ön ítélhet el, vagy bocsáthat meg. Nagyon hasonlít anyjához — borzadok e hasonlóságtól . . . A színház folyosóján látom ismét magam, — revolver a zsebemben, mint ama bűnös gyöngeség pillanatában . . .

— Ön boszúból ölt és gyöngeségnek nevezi?

— Igen, igen . . . mi más lehetett? Nem volt talán beteges gyöngeség ez az esztelen, szenvedélyes szerelm? Szerelméért könyörgtem és tudtam, hogy már rég nem szeret; gyöngeségért könyörgtem, noha tudtam, hogy már más élvezi ezt. Kémkedtem utána, elfogtam a másikhoz in-

tézett szerelmes leveleit . . . És ekkor örvöngés fogott el — véreml akartam elfojtani mindent . . .

A leány villogó szemekkel nézett az orvos megoskadt alakjára és látható felindulással kérdezte:

— Tehát megcsalta?

A férfi nem felelt, csak folytatta:

— Ebben a csendes házikóban, a hársfák árnyékában, mely a boldogság tanyájának látszik, soha egy pillatra sem volt boldogság. A halott árnyéka mindig közöttünk lappang.

— És a gyermekei? — kérdezte meghatótan a fiatal leány.

— Nincsenek gyermekeim, nem is szabad, hogy legyenek. A hatodik parancsolat áll közöttünk. Feleségem bátran elfogadta a gyilkos kezét, de hogy érinthet ez a ház gyermekeit, hogy hallgathatom gyermekem szájából egykor: Ne ölj!

Az orvos egyre szenvedélyesebben folytatta:

— Ön egy félig halottat akar megölni, nem érdemes, hogy ilyen tettel megrontsa életét, adja nekem a revolvert, majd végrehajtom az ítéletet.

Halkan kinyitott mögöttük az ajtó és az orvos felesége jelent meg a küszöbön.

— Bocsásd meg, hogy zavariak, de a beszélgetés oly sokáig tartott, hogy én . . .

— Mindjárt vége van, — szölt a fiatal leány. Ne nézzen oly félve rám, Kruschawin Olga vagyok.

E szavaknál a fiatal leány lassan kihúzta revolverét zsebéből. Az asszony ijedt kiáltással férje elé ugrott és kérően kiáltott:

— Ne ölj meg! Öljön meg engem!

— Ne féljen . . . A golyóm irgalmasabb lenne, mint az élet volt.

— És a revolvert kiejtve kezéből, lassan elhagyta a házat.

H. Wilde.

— **Reblótámadás.** Nenin Nova napszámot tegnap este a Petrovics-utcában két csavargó megtámadta és ellopták 40 korona készpénzét. A csendőrség a tetteseket, Pivarszki Zsiva és Piperszki István rovott multu csavargókat ma elfogta, a pénzt azonban az éjszaka folyamán különböző helyeken már elköltötték.

— **Aki játékpénzei fizet.** A legutóbbi hetivásáron Csorogár Kurilla románszárcsai lakos egy lovat adott el Radu Mátyás tordai cigánynak, aki aranyozott játékmekkel fizette ki a ló árát. Később egy vásártéri korcsmába tértek áldomásozni s a fizetés alkalmával kiderült az ármekek értéktelen volta. A cigány ekkor otthagya lovat és „aranyokat”, megszökött. Később csendőrök kézrekerítették és átadták a rendőrkapitányságnak.

— **Az aratósztrájk elítélte.** A Földmunkások Szakszervezeti Értesítője közli, hogy június közepétől július közepéig, vagyis egy hónap alatt elítéltek Aradmegyében 81 munkást, összesen 1620 napi büntetésre, Bács-Bodrogmegyében 81 munkást, 4470 napra, Baranyában 154 munkást 4620 napra, Békésben 873 munkást 13 668 napra, Csanádban 49 munkást 2940 napra, Csongrádban 36 munkást 1080 napra, Fejérmegyében 156 munkást 4130 napra, Temesben 67 munkást 4020 napra, Torontálban 39 munkást 1157 napra. A statisztika szerint tehát Torontálban és Csongrádban volt a legkisebb az elítéltek száma, míg a legtöbb Békésben, amely egymaga fölülmulja a többi megyékben elítéltek összes számát.

— **Elrabolta a mostohatestvérét.** Mint Nagykikindáról jelentik, Dominik Mátyás ottani cigány feljelentést tett a rendőrségnél, hogy leányát tulajdon mostoha öccsére, Petrovics Antal elrabolta és arra kényszerítette, hogy vele vedházasságban éljen. A testvérrabló cigány ellen a rendőrség megindította a büntető eljárást.

— **Gyujtogatás és rablás.** Cernya és Német-Cernya községekben az utóbbi időben egyre gyakrabban fordulnak elő lopások és betörések, néhány nap óta pedig már gyujtogatások vannak napirenden. Mult éjjel is Scheller János gazda lakásába törtek be és Hammert M. házat gyujtották fel. Egy gyujtogatót elfogtak. A nyomozás folyik.

— **Péru! járt orvítamadók.** Magyarokanizsáról írják, hogy Oroszlános községben Traun Jakab munkás éjjel hazafelé tartott társával, mikor valaki úgy fejbe ütötte, hogy eszméletlenül összesült. Társa segítségért kiáltott és a segítségükre sietők a támadókat, Dobroka Mihályt és Idin Obrádot késszurásokkal halálosan megsebesítették.

ESKÜDTSZÉK.

A hamis eskü miatt.

Bakity János Joca nagygáji napszámos ez év május 17-én gyilkosságra vetemedett nappal a nyílt utcán. Megölte Pavkov Zsiva nagygáji lakost azért, mert az szerinte peres ügyében hamisan esküdt ellene.

Az esküdtbírósg ma tárgyalta ügyét s ez alkalommal következőleg alakult meg:

Elnök Makk József, szavazóbírók Junga Aladár és Junker János, ügyész dr. Boross Dezső, védő dr. Kardos Samu képviselőben dr. Juliusz Ármia, szakértő dr. Urbanetz Eda törv. orvos (Temesvár). Esküdtek: Schnell Alfréd, Laufer Ferenc, Ráczkóvi Arthur, Hermann Béla, Krausz János, Fa András, Lederer Armin, Madarász József, Poták Sándor, Bodó Sándor, dr. Farkas Géza és Wiedemann Ernő.

Bakity János Joca 21 éves nagygáji napszámos úgy adja elő a történeteket, hogy a mikor neki nejevel szül. Stepanov Zsófiával (akitől most elváltan él) különböző peres ügyei támadtak a módosi járásbírósnál, Pavkov Zsivát és annak feleségét szintén kihallgatták tanúként s ezek ellene vallottak s erre esküt is tettek. Bakityot az eljárás során nagyobb pénz büntetésre és kártérítésre ítélték el s azóta nem tudott szabadulni attól a gondolattól, hogy a bajnak egyedül okozója Pavkov, aki „hamisan esküdt”. Állandóan bosszút tervezett megrentója ellen s ezt május 17-én délután olyképp hajtotta végre, hogy Pavkovot, amikor ez gyanútlanul eperfafeleket szedett a selyemhernyói részére, hátulról, orozva egy kapával kétszer fejbeütötte. Pavkov a súlyos sérülések következtében néhány nappal rá a temesvári kórházban meghalt.

Vádolt nem érzi magát bűnösnek. Nem volt szándékában Pavkovot megölni, csak megverni akarta.

Kihallgatják a tanukat, akiknek legtöbbje kétséget kizáróan bizonyítják, hogy az ítések szándékosan az elhalt fejére mérte. Ítélet csak késő este várható.

§ **Az első felmentés.** A törökbecsei gyilkos postakocsis, Veszkov Péter ügyében tegnap este 7 órakor hozták meg az ítéletet. Az esküdtek főnöke, Schnell Alfréd felolvasta az esküdtek határozatát, mely szerint a vádlott jogos

önvédelemből követte el cselekedetét s ezért nem bűnösnek mondották ki. A verdikt alapján a kir. törvényszék a vádlottat a vád alól fölmentette és szabadlábba helyeztette.

Irodalom.

* **Magyar Lányok.** Tul a tizenkettedik éven már pusztá tündérmeséken nem tudnak elmulatni a fehér leányszoba lakói. Olvasmány kell nekik, amelyben több legyen a való, olvasmány, ahol nem szárnyas képzeleti lények mondják el viselt dolgaikat, hanem emberek, helyesen szólva: hozzájuk hasonló fiatal, derült, aranylelkű valakik. Ilyen olvasmányt hoz hetenkint a Magyar Lányok. Csupa olyat, ami grönnyörödöt, ami vidám, üde és tiszta, valamint friss harmat után a mezei virág. Emellett ismeretterjesztő cikkekkel kiegészíti az iskola szerepét, utbaigazít a tudás roppant elágazó területén. A Magyar Lányokat Táboriné Tulsek Anna szerkeszti s munkatársai elismert nevű elbaszó írók, jeles toliu tanítók, tanítónők. Előfizetési ára negyedvenkint 3 kor. Előfizetési bármely könyvkereskedés útján lehet, vagy közvetlenül a kiadónál, Singer és Wolfner-nél (Budapest, VI., Andrássy-ut 10).

* **A Magyar Szemle** (szerkeszti Szemere György) XVIII. évfolyamának 43. száma izlőses külsővel s a következő tartalmas és figyelemreméltó közleményekkel jelent meg: Lehotai: Rákóczi (Képpel) — Hetes: Rákóczi-irodalom. — Juhász Gyula: Majtényi (Vers). — Kárpáti Aurél: Dalok rim nélkül (Lyra — Fólutoa — Intermezzo — Ikarus — Mindegy — Homályban) — Ungvári: Herék és méhek: A herék dala — A méhek zsolttára (Versek) — Danka István: Galagonya, a szürszabó. — Kosztiányi Dezső: Pastellék: Valás — Járvány (Versek). — Juhász Gyula: Tánctal (Vers). — Franyó Zoltán: A nyár halála (Vers). — Regény: Handel-Mazzetti Eorica bárónő: Jesse és Mária (39. folyt., ford. Auer István). — Marcus: A hétről (Kürthy Gy. rajzaival). — Irodalom: Kossuth Ferenc 30 parlament beszéde. — Zene: Fiatal magyar zeneszerző. — Színház: Színházakról. — Porlepett írásközl. — A szerkesztő fizetetei. — Hirdetések. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Esterházy-utca 15.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, november 8 (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtti ülést tartott, amelyen befejezték az iparfejlesztési vitát.

Justh Gyula elnök megnyitván az ülést, megtette a szokásos elnöki előterjesztéseket s miután a mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítették, áttért a Ház az iparfejlesztésről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalására.

Az egyes szakaszoknál Pilgner Ferenc, Nagy György, Mezőfi Vilmos, Éber Antal, Nagy Sándor és Szterényi József szólalnak föl.

A felszólalások között Nagy Györgynek az az indítványa volt, hogy a magyar állam ellen izgatók ne kapjanak állami segélyt.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter reflektált az elhangzott felszólalásokra s kijelentette, hogy Nagy György indítványát, illetőleg módosítását elfogadja s a Ház is ilyen értelemben határoz.

Ezután a többi szakaszokat a képviselőház részint Kossuth Ferenc, részint a pénzügyi bizottság ajánlotta módosításokkal elfogadja s ezzel az iparfejlesztésről szóló törvényjavaslat tárgyalását a Ház befejezte.

Holnap harmadszori olvasásban szavaz fölötte a Ház.

Most következett a szabadhajózásról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

A javaslatot Gaál András előadó ismertette, aki kifejtette, hogy mivel az erre vonatkozó régi törvények hatálya lejárt, a szabadhajózás terén tulajdonképpen törvényen kívül való állapotban vagyunk. Maga a betervezett törvényjavaslat az 1893-iki törvényen épült föl. A régi törvény a hajóbeszerzési segitést nem kötötte föltételhez. Az új javaslat hazai kikötők érintéséhez köti a segitést. A hajós társaságoknak abbeli óhaját, hogy ez a föltétel elessék, a bizottság nem fogadta el. A

bizottságban általában a hajóbeszerzési segités ellen is történtek felszólalások, a bizottság többsége azonban az ehhez fűzött nagy érdekeknél fogva hazai kikötők érintésének föltétele mellett föntartandónak vélte a segitést. Ilyen értelemben ajánlja a törvényjavaslatot elfogadásra.

Utána Zanella Rikárd beszélt hosszasan s különböző kifogásai voltak a javaslat ellen. Zanella több mint két óra hosszat beszélt, úgy, hogy kibeszélte az ülést.

Miniszterek utazása.

Budapest, nov. 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök és Andrássy Gyula gróf belügyminiszter tegnap éjjel 10 órakor Justh Gyula képviselőházi elnökkel visszaérkeztek Budapestre.

A külügyminiszter a cárnál.

Budapest, nov. 8. (A „Torontál” eredeti táv.) Szentpétervárról sürgönyzik: Báró Aehrenthal külügyminiszter, mint volt nagykövet ma Czárskoje-Szelóban Miklós cárnak átadta visszahívó levelét. Utána a cár és a cárné bucsukihallgatáson fogadták báró Aehrenthalt.

A képviselőház bíráló-bizottságából.

Budapest, november 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház IV-ik bíráló-bizottsága ma tárgyalta Popovics György mandátuma ellen beadott panaszt, amelyben elrentelte a vizsgálatot.

A villamos vasutasok.

Budapest, november 8. (A „Torontál” ered. távirata.) A sztrájk miatt állás nélkül maradt villamos vasutasok Batthyányi Tivadar gróf vezetésével ma küldöttségileg tisztelegtek Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél, hogy hasson közre, hogy a vasutársaságok visszafogadják őket Kossuth Ferenc rámutatott arra, hogy a társaságok csupa új alkalmazottakat vettek föl már s így aligha lesz eredménye közbenjárásának. Batthyányi Tivadar gróf hangoztatta, hogy a társaságok több új vonalat építettek s így alkalmazottakra lesz szüksége, tehát az elbocsátott alkalmazottakat visszafogadhatják. A miniszter erre megígérte a közbenjárást.

Öngyilkos nagyvállalkozó.

Budapest, november 8. (A „Torontál” ered. táv.) Majorossy Géza fővárosi ismert nagyvállalkozó tegnap este Alkotmány-utca 23. szám alatti lakásán agyonlötötte magát. Tettének okát nem tudják.

Határidő-üzlet.

Budapest, november 8. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1907.)	14.80—
Buza (okt. 1907.)	14.40—
Rozs (áprilisra 1907.)	13.10—
Zab (áprilisra 1907.)	14.26—
Tengeri (májusra 1907.)	10.26—

A Scott-féle Emulsio

minőségében mindig egyforma, mert előállításához mindig a pénzzel, ügyességgel és gondnal megszerezhető legjobb anyagok használnak. A Scott-féle Emulsio készítésénél kizárólag a legfinomabb norvégiai gyógy-csukamájolaj lesz feldolgozva és így a többi alkotórész is mindig csak elsőrendű minőségű. Ennek tulajdonítható, hogy a Scott-féle Emulsio rendkívül táp- és gyógyerejét az orvos urak is méltatják s ez gyermekeknek és felnőtteknek, valamint a gyöngeség minden elképzelhető esetében mint kitűnő tápszer oly gyakran rendeltek. A Scott-féle Emulsio hatásának erejében messze felülmulja a közönséges csukamájolajat.

A Scott-féle Emulsio valódi minőségének jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beklüldése ellenében mintával bérmentve szolgál.

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza”
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógyszerházaiban.

Vonatok érkezése és indulása
 Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.
 Érvényes 1906. október hó 1-től.

Erkezik:
 a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versez, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest-Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
 Budapest-Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zsombolyáról, Versezről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.
 Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó.

Indul:
 a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged-Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda-Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zsombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versez, Antalfalva-Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
 Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.
 Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányú vonal) délután 12 óra 20 perc.

HIRDETÉSEK
 FELVÉTELNEK A
"TORONTÁL"
 KIADÓHIVATALÁBAN.

Nyomdász-tanuló

Jó családból

azonnal felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
 (838-x 41)

Ujdonság! Ujdonság!

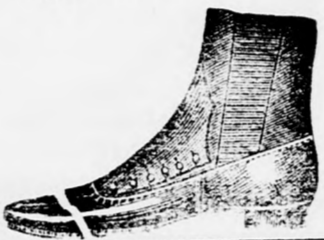


WEINBERGER K. cégnél
 Nagybecskerek, Hunyady-utca.

Amerikai cipő-különlegességek.

Mindennemű sár- és hócipő javítások elfogadtatnak. — Amerikai szisztéma szerint.

A legjobb minőségű **férfi-, női- és gyermek télicipők és csizmák** nagy választékban.



Nemzet reggeli cipő minden színből.

Pancsovai főszolgabírószágtól.

5756. szám. 1906.

1012-22

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett révauffalui községi segédjegyzői és az esetleg üresedésbe jövő három községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az illetmények a következők: A segédjegyzői állással évi 1000 kor. fizetés, 240 kor. lakbér, 3 öl tűzifa és 800 □-öl kert hasznélvezete.

Az első irnoki állással 1080 kor., a második 720 kor. és a harmadik 600 kor. évi fizetéssel van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, akik ezen állások közül valamelyiket elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás szolgabírószághoz folyó évi november hó 20-ig küldjék be, mert a később beérkező kérelmek figyelembe véve nem lesznek.

Pancsován, 1906. évi november hó 4 én.
 Dr. Gyertyánffy, főszolgabíró.

Két butorozott szoba

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

(715-x 84)

Szeged-nagykikinda-nagybecskereki egyesült h. é. vasut.

Érvényes: 1906. évi október hó 1-étől.

Oda							Szeged—Karlova—Nagybecskerek.							Vissza				
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Motorkocsi menetek			146.			Motorkocsi menetek			V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.		
4702	4704	4706	4714	4708	4710	4716	4707	4709	4715	4713	4705	4703	4701	4701	4701	4701		
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	II-III. osztály			II-III. osztály			I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.		
645	1010	940	—	225	—	830	ind.	—	—	—	115	—	630	—	715	—		
1008	1230	1128	—	422	—	1204	ind.	—	—	1121	—	445	821	406	—	—		
1049	1230	1146	—	451	—	1243	"	—	—	1054	—	420	717	323	—	—		
1222	—	1115	—	559	—	820	"	—	236	627	1030	—	345	242	—	—		
155	1251	—	332	510	951	604	ind.	Szeged (136 145)	—	714	1242	549	915	255	1232	—		
158	1256	—	337	515	955	608	ind.	Uj-Szeged	—	710	1239	544	911	251	1228	—		
206	103	—	344	523	1002	616	érk.	Szöreg (136)	—	700	1232	535	901	243	1220	—		
213	105	—	347	524	1003	617	érk.	Szöreg (136)	—	659	1231	532	854	241	1219	—		
218	114	—	357	532	1009	624	ind.	*Ó- és Uj-Szt.-Iván	—	652	1225	525	845	233	1211	—		
227	119	—	403	537	1014	629	érk.	*Vedresháza 3. sz. órház (f. m. h.)	—	646	1220	520	836	228	1206	—		
234	127	—	412	545	1020	636	érk.	*Gyála	—	639	1214	513	829	221	1157	—		
243	135	—	425	552	1026	643	érk.	*Kupuszina (r. h.)	—	632	1208	507	820	213	1149	—		
253	145	—	436	602	1035	653	érk.	Törökkanizsa	—	621	1158	456	808	203	1138	—		
312	202	—	501	619	1051	710	érk.	Szanád	—	612	1150	447	759	155	1130	—		
321	216	—	518	634	1104	724	érk.	Csóka	—	550	1129	425	733	132	1110	—		
—	—	—	529	—	1112	733	érk.	Csóka	—	540	1120	416	721	121	1059	—		
322	225	—	544	644	—	734	érk.	Tisza-Szt.-Miklós	—	539	—	415	711	120	1057	—		
335	238	—	600	657	—	751	érk.	Pádé	—	527	—	403	657	107	1044	—		
349	252	—	624	711	—	807	érk.	*Esztermajor	—	512	—	348	639	1252	1029	—		
403	306	—	640	725	—	822	érk.	Bocsár	—	457	—	333	616	1236	1013	—		
415	319	—	700	737	—	834	érk.	Karlova	—	445	—	321	602	1225	1001	—		
425	329	—	711	747	—	844	érk.	—	—	435	—	308	549	1213	949	—		
V.v. 4712	—	—	—	—	—	—	érk.	Nagykikinda (147)	—	350	—	280	350	—	1110	4711		
610	409	—	1031	850	—	554	ind.	Nagykikinda (147)	—	—	409	—	841	1100	1031	—		
350	220	718	—	657	—	—	érk.	Karlova (147)	—	—	—	253	—	754	1158	923		
444	344	757	—	755	—	—	érk.	Beodra	—	—	—	245	—	745	1149	913		
455	354	807	—	804	—	—	érk.	*Vinczeér	—	—	—	236	—	735	1139	901		
505	404	817	—	812	—	—	érk.	Török-Becse-Aracs	—	—	—	215	—	715	1119	835		
550	425	840	—	843	—	—	érk.	Kumán	—	—	—	148	—	657	1101	754		
610	443	858	—	901	—	—	érk.	Melenze	—	—	—	134	—	643	1047	735		
639	502	917	—	916	—	—	érk.	Elemér	—	—	—	116	—	622	1026	708		
701	518	933	—	932	—	—	érk.	Nagybecskerek	—	—	—	100	—	607	1010	645		
718	533	948	—	947	—	—	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1209	1041	—	—	—	—	—	érk.	Pancsova	—	—	—	—	—	—	—	125		
—	—	—	—	—	—	—	érk.	Szécsány (148)	—	—	—	—	—	—	810	—		

Oda							Nagykikinda—Karlova.							Vissza				
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	147.			Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.			
4812	4808	4802	4804	4806	4810	4810	4801	4803	4805	4807	4809	4811	4811	4811	4811			
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.				
645	1010	—	—	—	—	—	ind.	—	—	—	—	—	—	—	715			
753	—	445	985	122	355	830	ind.	Budapest ny. p. u. (136)	—	15710	—	680	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	ind.	Temesvár-Józsefváros (136)	—	813	—	235	900	604	—			
351	700	1100	230	713	428	ind.	Nagykikinda (136)	—	610	841	109	825	409	1031				
414	722	1120	250	733	448	ind.	*Válom	—	544	821	1243	805	349	1005				
430	737	1134	304	747	502	érk.	Karlova (146)	—	526	806	1225	750	334	953				